

برای کاریابی در خارج از کشور چه باید کرد؟

نیروی کار ایرانی برای کار در خارج، یا باید از طریق کاریابی‌های مجاز و با هزینه پایین برای اعزام به خارج و اشتغال در شغل مورد نظر اقدام کند یا به اشخاص و کاریابی‌های غیرمجاز متوسل شود تا از مسیری پرهزینه و غیرقانونی شاید به شغلی ولو غیرمرتبط برسد. متولیان امر نسبت به دومی هشدار می‌دهند.

به گزارش سایت خبری پرسون، اگر کسی مدعی اعزام نیروی کار به کشورهای توسعه‌یافته بدون نیاز به دانستن زبان، مدرک دانشگاهی و پیشنهاد شغلی، شد یا شرایط رؤیایی برای متقاضی ترسیم کرد، شک نکنید که یک جای کارش می‌لنگد و احتمالاً قصد تیغ زدن شما را دارد؛ پس پولتان را سفت بچسبید و اگر قصد کار کردن در خارج از کشور دارید، از راه قانونی و مجاز اقدام کنید.

کاریابی‌های دارای مجوز از وزارت کار، در حوزه اعزام نیروی کار به خارج فعال هستند؛ اما افرادی هم هستند که به تنهایی یا به صورت گروهی و در قالب کاریابی‌های بدون مجوز، در این حوزه فعالیت می‌کنند و شاید در ظاهر امر، پیشنهادها و شرایط اعلامی آنها نسبت به کاریابی‌های مجاز جذاب‌تر هم باشد؛ اما متولیان امر نسبت به فریب نهفته در کاروبار این افراد هشدار می‌دهند و از سر دلسوزی می‌گویند فریب شعارها و تبلیغات آنها را نخورید.

کار در خارج و فرار مغزها

واقعیت این است که آن طرف آب برای هیچ‌کسی فرش قرمز پهن نکرده‌اند؛ اما طبیعی است که بسیاری از کشورها برای جذب نیروی کار متخصصی که در وطن برای او هزینه گزاف شده و قادر است ارزش افزوده قابل توجه ایجاد کند، چراغ سبز نشان می‌دهند. البته این کار نه برای رفاه آن نیروی متخصص بلکه برای بهره‌برداری کشور مقصد انجام می‌شود و این پذیرایی غالباً تا زمانی ادامه می‌یابد که شخص قدرت کار کردن و ایجاد ارزش افزوده را داشته باشد.

در آن سوی ماجرا افراد دیگری هم هستند که قصد استفاده از تخصص خود برای فعالیت در سایر شرکت‌ها را دارند که در قالب فرار مغزها بلکه برای سفر کار بلندمدت و کسب تجربه و دانش جدید، خواهان اشتغال در خارج از کشور هستند.

برای این افراد یک مسیر قانونی و نسبتاً ساده وجود دارد که تولید آن نیز بر عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است؛ اما هم‌زمان یک شیوه غیررسمی و غیرمجاز نیز عمده‌تاً در فضای مجازی در این حوزه فعالیت می‌کند که برخلاف وعده‌ها و تبلیغات اولیه، هزینه آن گزاف و شانس موفقیتش پایین است.

زنگ خطر برای کاریابی‌های غیرمجاز

معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، می‌گوید: دلسوزانه عرض می‌کنیم برای هیچ‌کسی در آن طرف آب فرش قرمز پهن نکردند. هر کاریابی مجاز یا غیرمجازی که شعارها و تبلیغاتش به گونه‌ای بود که گویی برای فرد فرش قرمز پهن کردند و با حقوق‌های بسیار بالا و آن چنانی و ارزهای دلار و یورو آنجا مشغول کار می‌شوند به آن شک کنند.

محمود کریمی بیرانوند، می‌افزاید: فهرست کاریابی‌های خارجی مجاز روی سایت وزارت کار قرار دارد؛ از این رو، هر شخص حقیقی یا حقوقی که اعلام کرد ویزای کار می‌دهد، چنانچه نام او در فهرست کاریابی‌های مجاز وزارت کار قرار نداشت طبعاً مورد تأیید، رصد و نظارت پیوسته نیست و مردم نباید به آن اعتماد کنند.

به عقیده کریمی بیرانوند، اینکه شخصی صرفاً در شبکه‌های مجازی کانال و گروهی زده و تبلیغ می‌کند، نباید به سادگی به آن اعتماد کرد.

او تأکید می‌کند: روی سایت وزارت کار یک نمونه قرارداد تیپ کار گذاشته شده و برای اعزام نیروی کار به خارج باید طبق این نمونه اقدام شود؛ پس اگر یک شخص یا کاریابی، جزئیات و موارد این قرارداد را به کسانی که می‌خواهند به عنوان نیروی کار به یک کشور خارجی اعزام شوند اعلام نکرده یعنی مورد تأیید نیست.

مسیر قانونی اعزام نیروی کار به خارج

در سال جاری برای اعزام ۱۰ هزار نیروی کار ایرانی به کشورهای متقاضی هدف‌گذاری شده که از طریق دفاتر کاریابی خارجی مجاز به کشورهای نیروپذیر اعزام خواهند شد.

بر اساس آیین‌نامه کاریابی‌ها که سال گذشته در هیات وزیران اصلاح و ابلاغ شد، کاریابی‌ها باید قرارداد با داوطلبان اعزام به خارج را طبق نمونه قرارداد

ابلاغ شده از سوی وزارت کار در سه نسخه تنظیم کنند و ضمن ارائه خدمات مشاوره، اخذ روادید و به کارگماری کارجو در خارج، برای دریافت حق الزحمه و حل و فصل اختلافات و مشکلات احتمالی نیز به مفاد این قرارداد پایبند باشند.

در این قرارداد که باید بدون متمم تنظیم شود، حق الزحمه کامل در ازای قرارداد کار یک ساله و بالاتر قابل دریافت است و چنانچه کاریابی کارهایی با دوره کوتاه تر برای کارجو فراهم کند، باید حق الزحمه را به تناسب مدت قرارداد جدید بگیرد.

این حق الزحمه، شامل ۴ قسمت مساوی است که بخش اول در زمان عقد قرارداد، بخش دوم در زمان تأیید مدارک و مصاحبه، بخش سوم هنگام دریافت روادید و بخش چهارم در زمان به کارگماری متقاضی و دریافت فرصت شغلی در کشور هدف پرداخت می شود.

نکته قابل توجه اینکه بر اساس قرارداد رسمی اعزام نیروی کار به خارج، کاریابی ها حق ندارند وجهی در قالب هزینه های وکیل، کارشناس مهاجرت، هزینه ثبت نام در خارج، ارزشیابی مدارک، محضر، ترجمه و ... دریافت کنند؛ این در حالی است که افراد و کاریابی های غیرمجاز، به دفعات چنین هزینه هایی برای متقاضیان می تراشند و مرجعی نیز برای پس گرفتن این وجود در صورت شکست اعزام وجود ندارد.

اعزام نیروی کار یا فرار مغزها

بسیاری از کشورها سیاست اعزام نیروی کار مازاد به خارج را در دستور کار قرار دارند و برخی نظیر تاجیکستان، بخش قابل توجهی از تولید ناخالص داخلی را از این محل تأمین می کنند.

این کار در مورد کشورهایی نظیر ایران که دارای نیروی متخصص جوان هستند، جدای از ارزآوری، باعث می شود ضمن حفظ کرامت نیروی کار، تجربه اندوزی و انتقال دانش فنی نیز انجام شود و به همین واسطه، برخلاف تبلیغات کاریابی های غیرمجاز، برای اعزام نیروی کار به خارج آشنایی با زبان، داشتن مهارت، توانایی و استانداردهای لازم بر اساس کشور مقصد نیز مورد نیاز است.

نکته دیگر این است که با اعزام نیروی کار به خارج و حفظشان متخصص ایرانی، از فرار مغزها جلوگیری می شود و فرد اعزام شده پس از زمان خاتمه قرارداد موظف است به کشور برگردد.

برخلاف کاریابی های غیرمجاز که با تبلیغات افسونگر، رؤیای خارج را با هزینه گزاف در سر جوانان می کارند، تعرفه ثبت نام کارجو در دفتر کاریابی مورد تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی فقط ۱۰۰ هزار تومان است و ثبت نام مستقیم متقاضی در سامانه مورد نظر وزارت کار هیچ هزینه ای ندارد.

همچنین تعرفه ارائه خدمات مشاوره اخذ روادید و ویزای کار به متقاضیان کار در خارج و انجام فرایند ارزیابی کارجویان و تطبیق شغلی هم فقط ۵۰۰ هزار تومان است.

بر اساس آئین نامه، حق الزحمه مربوط به اخذ روادید کار برای متقاضی و معرفی نیروی کار به کارفرمای خارجی جهت به کارگیری اشتغال حداکثر معادل یک ماه حقوق پرداختی یا اعلامی از سوی کارفرمای خارجی است و در صورت شناسایی و اعلام فرصت شغلی مورد نیاز در کشورهای نیروپذیر از سوی وزارت کار، نرخ فعالیت دفاتر کاریابی خارجی برای اعزام نیرو به کشورهای نیروپذیر حداکثر ۳۰ درصد حقوق پرداختی یا اعلامی از سوی کارفرمای خارجی خواهد بود.

همچنین نرخ خدمات مرتبط با معرفی مشاغل آزادکاری یا فریلنسری خارج از کشور به کارجویان نیز حداکثر معادل ۵ درصد مبلغ قرارداد کار است.